

Passend onderwijs

Ons nieuwe kabinet wil €300 miljoen bezuinigen op Passend Onderwijs. En we zijn er allemaal woest om. Ik ook! Zijn ze nou helemaal gek geworden in Den Haag? Ze moeten daar toch ook weten dat binnen ons onderwijs elke euro wordt omgekeerd, voordat hij wordt uitgegeven? Het is boeiend om te zien hoe er allerlei belangenorganisaties over dit kabinet heen vallen. De PO-raad stelt terecht dat speciaal onderwijs geen luxe is tijdens de uitreiking van haar petitie op 9 november jongstleden. Maar zeg nou zelf, wat weet u van Passend Onderwijs af?

Stel de gemiddelde leerkracht de vraag wat Passend Onderwijs nou precies is en ze antwoordt in de trant van: “Dat weet ik niet precies. Vraagt u dat maar even aan mijn directeur; die is daar heel vaak heel druk over aan het praten. En als hij nu ook aan het vergaderen is, dan weet de intern begeleider het misschien.” En daar ligt gelijk de kern van het probleem. Passend Onderwijs is een containerbegrip geworden. Niemand weet het precies, maar wat men wel weet is dat er veel over gesproken wordt.

Even terug naar de oorsprong. In 1994 tekende toenmalig onderwijsminister Ritzen in Parijs de Salamanca Verklaring van de UNESCO. Kennelijk was het nodig om vast te leggen dat onze leerlingen unieke eigenschappen, interesses, mogelijkheden en leerbehoeften hebben. En dus moesten er onderwijsprogramma's komen en opleidingen die daar rekening mee houden. Er moest bovendien een acceptabel niveau van leren bereikt worden en het liefst moesten kinderen vanaf dat moment naar een school in de wijk waar ze ook wonen. Ongeacht hun mogelijkheden of beperkingen.

Deden onze meesters en juffen het dan al die tijd niet goed? Was er een verklaring voor nodig om voor te schrijven dat een juf goed naar haar leerlingen moet kijken en luisteren en ze ondertussen ook nog wat moet leren aan onze toekomst? Ja, dat was nodig! Natuurlijk niet voor u en natuurlijk niet voor uw school, maar voor al die anderen die dit nog niet wisten en dus maar wat deden.

Het was nog niet genoeg, want al gauw kwamen de termen Inclusief Onderwijs en Passend Onderwijs naar boven drijven. Of we daar even wat mee konden gaan doen, want we hadden die verklaring toch niet voor niets ondertekend?

Voor als u het nog niet wist: Inclusief Onderwijs gaat ervan uit dat er geen kind meer in het speciaal onderwijs terecht mag komen, maar gewoon onderwijs dient te krijgen in de school in de wijk. En Passend Onderwijs gaat niet zo ver, maar wil ook een terugdringen van het aantal leerlingen in het speciaal (basis-)onderwijs. Gewoon als het kan, speciaal als het moet.

Waar het mis is gegaan is moeilijk te bepalen. Wel weet ik dat niemand echt de regie op zich heeft genomen en dat een script niet voorradig was. In dit verhaal moesten de acteurs dus zelf maar bepalen hoe ze dit toneelstuk tot een goed einde gingen brengen. Wat de acteurs toen deden laat zich raden: diverse hoofdrolspelers vochten om hun eigen belangrijke rol en als de acteurs er niet met elkaar uitkwamen dreigde de impasse. Maar ‘the show must go on!’ En dus huurden we anderen in om ons een handje te helpen of probeerden we het toch zelf. Organisatieadviesbureaus, onderwijsbegeleidingsdiensten, projectgroepen, werkgroepen, landelijke adviesorganen, verenigingen van schoolleiders, regionale expertisecentra en ZZP-ers wisten allemaal de oplossing! Het is gemakkelijk om de vele websites, intentieverklaringen, projectplannen, proeftuintjes en strategische beleidsplannen van deze kleinere en grote clubjes te lezen. Ieder bedoelt het natuurlijk goed, maar overal wordt wat anders gezegd, geschreven en gevonden.

En de ouders van alle leerlingen waarover wij het hebben? Die weten vaak nog van niets! Ouders willen vooral dat hun kind zo goed mogelijk wordt opgevangen en het is fijn als er een ontwikkeling te bespeuren valt bij hun jonge spruit. Het is fijn dat er goed gekeken wordt naar hun kind en dat de juf in staat is om hun kind taal en rekenen bij te brengen. En dat er zo hard gewerkt wordt in de klas wordt goed gezien!

En de leerkrachten? Die wachten vooral tot de witte rook vanuit de schoorsteen van hun “Sixtijnse kapel” zichtbaar wordt. Het conclaaf van hun schoolbestuurders, directeurs, intern begeleiders en onderwijsbegeleiders gaat nog wel even door. Voorlopig is de rook nog zwart en gaan de leerkrachten

ondertussen door met waar ze zo goed in zijn: goed onderwijs geven aan al hun leerlingen met al hun beperkingen en mogelijkheden. Inmiddels weet de juf wel dat in haar groep van 27 leerlingen: 3 dyslecten, 1 pdd-nosser, 2 rugzakleerlingen, 2 adhd-ers en 3 hoogbegaafden zitten.